

GrønsagsNYT

Nr. 7 // 31. maj 2016

Aktuelt

Så banker sommeren for alvor på og der kommer gang i vækst af både planter og skadedyr. I overgangen til varmt og tørt vejr ser vi tit problemer med boroptagelsen i følsomme kulturer som selleri, salat og kål, så vær på forkant her med bladgødskning med bor.

Bormangel optræder i øvrigt primært på de lettere jorder og hvor reaktionstallet er i den høje ende af skalaen. Der bør også være fuld gang i vandingen af en lang række kulturer – nedbøren har været meget ulige fordelt på regioner, så følg selv med på DMI's tørkeindeks:

<http://www.dmi.dk/vejr/maalinge/toerkeindeks/>

INDHOLD

Økologi	1
Tilskudsmuligheder	1
Nyt om kemi	1
Nyt om enkelte grønsagskulturer:	3
Salat	3
Kinakål og kål	4
Løg	5
Porre	6
Gulerødder	6
Pastinak og persillerod	7
Jordskokker	7
Arrangementer 2016	8

Økologi

Aminosol må bruges som bladgødning

Aminosol kan nu bruges i økologisk produktion som gødning. Gødningen må kun bruges på ikke-spiselige dele af planten, dvs. f.eks. ikke i salat og blomkål efter hovedsætning. Aminosol indeholder 9 % N. Husk at notere gødningsforbruget i logbogen.

Tilskudsmuligheder

Miljøteknologi 2016

Det forventes at ordningen åbner den 1. juli med ansøgningsfrist den 1. september. Se mere her: <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/miljoeteknologi-2016-kvaeg-svin-og-gartnerier/>

Spørg altid om muligheder for tilskud, inden du går i gang med et projekt. Kontakt : Mona H. Christensen, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478. E-mail: mhc@seges.dk

Nyt om kemi

Switch 62,5 WG er godkendt til mindre anvendelse i en række frilandsgrønsager

Efter anmodning fra GartneriRådgivningen A/S har Miljøstyrelsen godkendt Switch 62,5 WG til mindre anvendelse mod forskellige svampesygdomme i en lang række frilandsgrønsager samt i bønner og lupiner til modenhed.

Svampemidlet [Switch 62,5 WG](#) (1-201), som indeholder cyprodinil og fludioxonil, er godkendt til mindre anvendelse på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme i gulerod, persillerod, pastinak, knoldselleri, rødbede, skorzonnerod, peberrod, kepaløg, skalotteløg, hvidløg, hovedsalat og andre salatplanter inklusiv til babyleaf, brassica-arter (hovedkål, blomsterkål og bladkål) og brassica-arter til babyleaf, krydderurter og asparges samt til bønner og lupiner til modenhed

- Må i gulerod, persillerod, pastinak, rødbede, skorzonerrød, peberrod, hovedsalat og andre salatplanter inklusiv til babyleaf, brassica-arter og brassica-arter til babyleaf ikke anvendes senere end 7 dage før høst
- Må i kepaløg, skalotteløg, hvidløg og knoldselleri ikke anvendes senere end 14 dage før høst
- Må i asparges ikke anvendes senere end 6 mdr. før høst
- Må maks. anvendes to gange pr. sæson
- Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet

Brugsanvisning

Avlere, som anvender Switch 62,5 WG (1-201) til svampebekæmpelse i gulerod, persillerod, pastinak, knoldselleri, rødbede, skorzonerrød, peberrod, kepaløg, skalotteløg, hvidløg, hovedsalat og andre salatplanter inklusiv til babyleaf, brassica-arter og brassica-arter til babyleaf, krydderurter, asparges samt til bønner og lupiner til modenhed, skal være i besiddelse af "[Brugsanvisning til mindre anvendelse af Switch 62,5 WG mod svampesygdomme i gulerod, persillerod, pastinak, knoldselleri, rødbede, skorzonerrød, peberrod, kepaløg, skalotteløg, hvidløg, hovedsalat og andre salatplanter, brassica-arter, salatplanter og brassica-arter til babyleaf, krydderurter, asparges samt til bønner og lupiner til modenhed](#)"

Confidor WG 70 og Warrant 70 WG er godkendt til mindre anvendelse i væksthuse på visse småplanter før udplantning

Efter anmodning fra GartneriRådgivningen A/S har Miljøstyrelsen godkendt Confidor WG 70 og Warrant 70 WG til mindre anvendelse mod bladlus i salat, blomkål og kinakål i væksthuse til senere udplantning.

Insektmidlerne [Confidor WG 70](#) (18-365) og [Warrant 70 WG](#) (11-41), som indeholder imidacloprid, er godkendt til mindre anvendelse på følgende betingelser:

- Må kun anvendes mod bladlus i salat, blomkål og kinakål i væksthuse til senere udplantning
- Må ikke behandles senere end 42 dage før høst
- Maks. én behandling pr. afgrøde
- Behandlingen udføres senest fem dage før udplantning
- Der bør anvendes handsker ved håndtering og udplantning af planter, der er behandlet

Brugsanvisning

Avlere, som anvender Confidor WG 70 og Warrant 70 WG til bekæmpelse af bladlus i salat, blomkål og kinakål i væksthuse til senere udplantning, skal være i besiddelse af "[Brugsanvisning til mindre anvendelse af Confidor WG 70 \(18-365\) og Warrant 70 WG mod bladlus i salat, blomkål og kinakål i væksthuse til senere udplantning](#)".

Dispensation til Vertimec EC i porrer

Miljøstyrelsen har givet dispensation til at anvende Vertimec EC mod trips i porrer.

Efter anmodning fra GartneriRådgivningen A/S har Miljøstyrelsen givet dispensation til at anvende [Vertimec](#) mod trips i porrer i perioden 1. juli - 28. oktober 2016.

Dispensationen til insektmidlet Vertimec EC (1-192), som indeholder abamectin, er givet på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til bekæmpelse af trips i porrer i perioden 1. juli – 28. oktober 2016, hvorefter der er opbevaringsforbud, med mindre porreavleren har væksthuse med afgrøder, hvortil midlet er godkendt.
- Der må kun behandles med Vertimec EC efter, at de to tilladte behandlinger med Karate 2,5 WG har været udført.

- Den maksimale dosering er 0,5 l Vertimec EC pr. ha, som må udbringes højst tre gange med minimum syv dages interval.
- Der må ikke behandles senere end syv dage før høst.
- Der må ikke sprøjtes nærmere end 30 meter fra vandmiljøet.
- Sprøjteføreren skal sidde i en lukket førerkabine med kulfilter.
- Der bør anvendes afdriftsreducerende dyser.

[Brugsanvisningen](#) skal printes ud og opbevares i tilknytning til kemikalierummet og/eller dunken med Vertimec EC. [Registreringsnummer Vertimec EC – 1-192](#).

Vejtransport af pesticider

Læs mere her:

<http://www.gartnertidende.dk/tvaerfaglig/nyheder/2016/vejtransport-af-pesticider#.V0wkBFhf12M>
om gode råd og regler for sikker transport af plantebeskyttelsesmidler.

Ny inspiration og viden om sikkert sprøjtearbejde

Se nye inspirationsark og artikler om, hvordan du passer på dig selv, afgrøderne og omgivelserne, når du arbejder med plantebeskyttelsesmidler. Se også videoer om, hvordan du holder orden i kemikalierummet og rengør sprøjten.

[Inspirationsark: Undgå sprøjteskader](#)

[Inspirationsark: Sikker påfyldning og rengøring af marksprøjten](#)

[Inspirationsark: Management i kemikalierummet](#)

[Artikel: Vejtransport af pesticider](#)

[Artikel: Din egen sikkerhed under sprøjtearbejdet](#)

[Artikel Undgå restkoncentrationer i afgrøder](#)

[Video: Undgå at få bøder i dit kemikalierum \(LMO\)](#)

[Video: Rengøring af sprøjte \(Hardi\)](#)

Læs mere på: www.dansk-ipm.dk

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat

Med de høje dagtemperaturer og megen sol, der er i prognoserne, er der ikke den store risiko for bremlia salatskimmel i denne tid.

Insekter

Indtil videre ses primært trips i salaten. Det er normalt ikke en alvorlig skadegører, men ved mange individer pr. plante og ved tilstedeværelse af tripsnymfer kan der opstå skader.

Kinakål og kål

Kålfluer - varslings for æglægning

Vi forventer endnu op til uger med æglægning, men varmen vil dog formentlig forkorte æglægningsperioden med nogle dage.

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantevaern/Skadedyr/Skadedyrsarter/Sider/PL_Kaalflue_varsling.aspx

Ikke behandlede planter (med aktivstofferne fipronil og spinosad) bør holdes dækkede med enten fiberdug eller insektnet, alt efter temperaturforholdene. Planter, der er mindst 3 uger gamle i marken tåler et lettere angreb på nogle få larver pr. plante uden at gå til.

Kålmøl og kålsommerfugle

OBS:

Kålmøl er nu lokalt set i store mængder, som det ofte ses i forbindelse med varmefrembrud fra øst. De små larver må forventes at klække i større mængder i løbet af den næste uges tid, hvor de først vil minere og siden lave "vinduesgrav" i bladene.

Voksen kålmøl på broccoliblad>>>>>

Der har allerede været en lille flyvning af Stor og Lille Kålsommerfugl (de hvide sommerfugle), så der kan også her forventes æglægning og begyndende klækning i den kommende uges tid. Den store kålsommerfugls larver sidder i kolonier (æggenes lægges i hobe), medens larver af den lille træffes enkeltvis. Det er især larverne af Lille Kålsommerfugl, der skaber problemer, idet de søger indad og sviner en del med ekskrementer.

Larver af kålmøl og kålsommerfugle kan bekæmpes i rødkål, hvidkål, savoykål, blomkål, broccoli og rosenkål med 85 g [Steward](#) pr. ha; der er 1 dags sprøjtefrist (dog 28 dage i rosenkål) og et loft på 3 behandlinger pr. sæson. Må kun bruges uden for biernes flyvetid.

Det er også muligt at anvende Dipel DF eller Turex WG/WP på de helt små larver, men det kræver en periode med stille og fugtigt vejr for at være effektivt. Der er ingen behandlingsfrist på disse B.t. midler, der også er godkendt i økologisk produktion.

Glimmerbøsser og skulpesnudebiller

Med afblomstringen af vinterrapsen ses nu de første sværme af glimmerbøsser og skulpesnudebiller. Glimmerbøsser og snudebiller kan i større antal lave skader på især nydannede blomkål og broccoli ved at gnave i overfladen. Ydermere er de uønskede i salgsvaren. Glimmerbøsserne vides at have udviklet resistens over for Karate, Cyperb og Fastac, så [Steward](#) (kun i blomkål og broccoli) eller Mavrik 2F (blomkål, broccoli, hovedkål og rosenkål) er alternative muligheder, når det gælder glimmerbøsser.

.....

Løg

Generelt

Det generelle billede her i Danmark er, at vi mangler 10-15 % planter i forhold til normalt gennemsnit. Frøene har ikke haft spireenergi nok til at klare alle strabadserne og de løg der har overlevet, har været svage og der har skullet sprøjtes meget forsigtigt med ukrudtsmidler. Det er lykkedes og løgene er ved at komme i god vækst og få den rigtige grønne farve. I år har det også været en klar fordel, at løgfrøene har været primede. Den forsigtige sprøjtning betyder så, at vi er på bagkant med ukrudtsbekæmpelsen og der skal tages ved nu.

Ukrudtsbekæmpelse

I sætteløgene er vi ved at være færdige, men der skal stadig holdes øje med nyfremspiret ukrudt, som kan tages med 0,2 l Totril + 0,3 l Fenix pr. ha. Der skal også udføres den 2. sprøjtning mod enårig rapgræs og andre græsser, med Select eller Aramo, hvis det ikke er gjort.

I såløgene skal der generelt sprøjtes hver 3.-4. dag med Totril/Xinca + Fenix og strategi for ukrudtsbekæmpelse i løgnyt 2: <http://danishonion.dk/pics/185.pdf> skal følges. Blot er den lidt forskudt og i de sidst såede og svage løg er den meget forskudt.

Det er vigtigt, at alle får afprøvet Xinca, så I får erfaring på jeres jord og ukrudt.

Ved ukrudtsarter som kamille og brandbæger, kan der med fordel skiftes til Xinca. Totrilmængden skal erstattes med 60-75 % Xinca, lavest hvis løgene er lidt svækkede.

Husk, at Totril skal anvendes i år og må ikke gemmes til 2017.

Svampebekæmpelse konventionelle løg

Sætteløg, der skal bruges til bundtløg, skal behandles forebyggende mod løgskimmel og når de andre sætteløg har 6-7 blade, er det tiden at begynde den forebyggende svampebehandling.

Til de første behandlinger kan der bruges 2,0 kg Dithane NT + 0,3 l Shirlan pr. ha.

Signum WG og Amistar bør man vente lidt med at bruge.

I tidlige bundtløg kan der ikke bruges Dithane NT på grund af sprøjtefristen. Der kan i stedet anvendes Signum WG eller Shirlan, der har 7 dages sprøjtefrist. Der kan også bruges Ortiva Top, der har to ugers sprøjtefrist.

Behandlingsfrister: Amistar og Ortiva Top har 14 dages sprøjtefrist. Amistar, Ortiva Top og Signum må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet. Sprøjtefristen for Dithane NT er 4 uger og må ikke anvendes nærmere end 10 meter fra vandmiljø. Der må ikke behandles mere end 4 gange med Dithane og der må max. bruges 10 kg pr. ha pr. sæson. Shirlan må ikke anvendes nærmere end 10 meter fra vandmiljø.

Mikronæring i sætteløg

Sammen med svampebekæmpelsen skal der iblandes 3-4 kg bittersalt (2 % opløsning) eller 2 kg mangansulfat pr. ha. Det kan også vælges at bruge et blandingsprodukt med forskellige mikronæringsstoffer. Det skal i så fald indeholde zink (Zn), magnesium (Mg), kobber (Cu), bor (B) og jern (Fe). Et spredeklæbemiddel kan øge fordelingen på bladene.

Gødning i konventionelle løg

Sætteløgene skal have den sidste gødning nu, hvis de ikke har fået det. Såløgene skal have 2. tildeling af 14-3-15 nu. I de mindste såløg skal sidste tildeling vente til efter Skt. Hans.

I alt skal såløgene have 130-150 kg N pr. ha (afhængig af jordens indhold af N og forventninger til udbyttene), 50- 60 kg P (afhængig af forventninger til udbyttene, 1 kg P pr. forventet ton udbytte) og 200 kg K. I løg der sælges i efteråret er der kun behov for 150 kg ren K.

Dette gælder ved normale P og K tal.

Kvælstoftilførslen kan med fordel styres efter N analyser i jorden.

Økologi

De sidste planteløg er plantet, og der er ved at komme gang i dem.

Inden gylletilførsel skal der tages en nitrattest for at vurdere, hvor meget der mangler.

Der konstateres stadig moderat manganmangel i de økologiske planteløg på den letteste jord. Der må kun behandles ved konstateret mangel, og kun med mangansulfat uden tilsætning af spredeklæbemiddel.

For at der kan udbringes mikronæringsstoffer i økologiske afgrøder, skal avleren have en konsulenterklæring, der understøttes af en blad- eller jordanalyse. Hvis der er konstateret synlig mangel, så er en konsulenterklæring nok. Det er en god ide at tage et billede som dokumentation i denne situation. Ud over mangan kan der være mangel af zink, bor, kobber og magnesium.

Ukrudtsbekæmpelse i økologiske planteløg

Vejret har drillet noget og der skal nu gøres en stor indsats for, at ukrudtet ikke tager overhånd.

Porre

Nedenstående tekst er forfattet af vores gode kollega i Holland ved Delphy, Jos van Hamont:

Nye porrer på vej

I Holland her der været en kolossal vækst i de først plantede porrer og høsten forventes at starte allerede inden for de næste par uger. Dette betyder, at de overvintrede porrer vil gå yderligere ned i pris. Prisen på de nye porrer forventes at blive noget højere.

Også ukrudtet vokser nu kraftigt – forsøg at rense marken mekanisk, når der er en tør periode. Vær forsigtig med brug af herbicider, når der kan forventes kraftige byger (som i denne uge), da nedsivende herbicider kan gøre skade på rødderne

Gulerødder

Varsling

De første, få agerugler er kommet frem og registreret i fælder i forbindelse med varslingen. Det er dog stadig på et meget lavt niveau. Normalt skal vi hen midt i juni, før antallet når et niveau, hvor bekæmpelse kan blive aktuel.

De første, få gulerodsfluer er fanget på gule limplader. Æglægningen fra 1. generation ventes at toppe først i juni. Præcis hvornår æglægningen toppe, vil afhænge meget af vejret og om gulerodsfluerne kommer fra sidste års halmdækkede marker eller marker uden halmdækning. Under halmen vil temperaturen være meget stabil vinteren over og æglægningen vil primært afhænge af temperaturen i foråret. Fluer fra ikke-halmdækkede marker bliver derimod også påvirket af temperaturen i løbet af vinteren. En mild vinter kan give tidligere og kraftigere angreb. En hård vinter kan forsinke flyvningen og reducere udgangspopulationen. Det er derfor en god ide at sætte gule limplader op i marken, så man kan orientere sig om både æglægningstidspunkt og angrebsniveau.

Det gælder også økologiske marker. Her kan man ikke udføre nogen direkte bekæmpelse, men blot orientere sig om niveauet og på den baggrund planlægge næste års sædskifte.

Manganmangel

Hold øje med manganmangel i nyfremspirede gulerødder. Husk, at der i økologisk produktion skal foreligge en konsulenterklæring, inden der sprøjtes mangansulfat.

Rodukrudt

Det er på nuværende tidspunkt, at rodukrudd i gulerødder dukker op som et problem. Det sker typisk på arealer med lejet jord, hvor det forinden kan være vanskeligt at kontrollere, om markerne er fri for rodukrudd. Rodukrudd bekæmpes bedst og billigst i sædskiftet forud for produktion af gulerødder.

Kvik kan bekæmpes med 1,8 l Aramo eller 1-2 l Focus Ultra pr. ha. Aramo har også effekt på enårig rapgræs. Godkendelsen af Aramo udløber 1. dec. 2016. Sprøjtning mod kvik bør vente, til man er færdig med at sprøjte tokimbladet ukrudt med Fenix. Der vil være større risiko for at svide gulerødderne, hvis der sprøjtes mod græsukrudt lige før eller lige efter sprøjtning med Fenix. For langt de fleste grønsager regner man med, at skadetærsklen for kvik overskrides ved max. 1 skud pr. m².

Svinemælk. Her findes ingen effektive midler til bekæmpelse i gulerødder. Svinemælk skal renses og håndluges.

Kartoffelgengroninger. Efter endnu en vinter med relativt mildt vejr er der i år mange kartoffelgengroninger efter spildkartofler fra sidste år og tidligere år. Gengroningerne bliver hurtigt meget store og stærkt generende i gulerødder. Til gengæld er de lette at håndluge, da de hurtigt strækker sig langt over gulerødderne.

Gråbynke. Frøspirende gråbynke kan bekæmpes på kimbladstadiet med Fenix. Overvintrende rodspirer er derimod meget vanskelige at bekæmpe. De kan holdes lidt nede med renser og hypper.

Pastinak og persillerod

Middeltemperatur for maj måned har været ca. 1,5 °C over normaltemperaturen. Dette kombineret med god jordfugtighed har givet gode fremspirings- og etableringsforhold for pastinak og persillerod.

Pastinak og persillerod når derfor i år hurtigt en størrelse med 1-2 løvblade på det tidspunkt først i juni, hvor gulerodsfluerne lægger æg. Første generation er sjældent af direkte betydning i pastinak/persillerod, men giver anledning til opformering af anden generation. Derfor bør man holde øje med gulerodsfluerne og evt. bekæmpe, når gulerodsfluerne optræder i marken.

Ukrudt bekæmpes mekanisk ved at rense mellem rækkerne og håndluge i rækkerne. Pastinak og persillerod kan sås på én række, så renseren kan komme meget tæt på rækkerne.

Alternativt bekæmpes ukrudt kemisk med Fenix og Boxer. Se sidste udgave af GrønsagsNyt.

Persillerødder kan blive skurvede på rødderne og bør derfor skurvendes lige som gulerødder. I gulerødder påbegyndes skurvanding, når rødderne skifter til orange. Det sker ca. 45 dage efter såning. I persillerod sker planteetableringen lidt langsommere og skurvanding kan vente til 55-60 dage efter såning.

Jordskokker

Jordskokkerne er nu 20-25 cm høje og tæt på at nå en højde, hvor det er vanskeligt at køre over rækkerne med renser, hypper, harve eller strigle. Det er derfor vigtigt nu at få afsluttet den mekaniske ukrudtsbekæmpelse og eventuelt hyppe jord ind omkring planterne for at tildække det sidste ukrudt. Selv om jordskokker bliver store, kraftige planter, har de en meget opret vækst, som yder ringe konkurrence over for ukrudt.

Arrangementer 2016

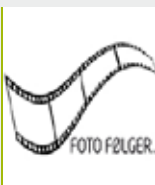
26.-29. juni	Tysklandstur , Avlerforeningen af Danske Spiseløg
Se programmet på linket her
5. august	Erfa Fyn/Jylland
Elektronisk tilmelding GR19/1-16
11. august	Erfa Sjælland
Elektronisk tilmelding GR19/2-16

Se nyheder på:

Ole Scharff

Tlf: 87 40 66 34 / Mobil: 40 73 19 58
ohs@seges.dk

Lars Møller

Tlf: 40 84 30 11
lrm@seges.dk

Karina Frandsen

Tlf: 87 40 66 12 / Mobil: 21 64 80 85
kfr@seges.dk

Pernille Kynde

Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Richard de Visser

Tlf: 87 40 66 10 / Mobil: 30 53 87 16
rdv@seges.dk

Peder Krogsgård

Tlf: 40 37 46 51
pkl@seges.dk